

Aruna Vani

A BI-MONTHLY NEWSLETTER OF ARUNODAYA
 ●●● VOL - 1 | ISSUE - 9 | APRIL - MAY 2022

The News Letter of every issue will contain

| Arunodaya News | Write ups by professionals | Teachers | Parents & Siblings | Gallery | Impact of Disability | Updates and Information on disability management

Vani Deshikachar
Consultative Editor

G. Rama Devi
Vice Principal

P.N. Savitry
Coordinator

M. Madhavi
Senior Spl. Educator

Editor's Note

Dear Readers ,
Greetings to you.

Delighted to present the 8th edition of our ARUNAVANI. The theme of present issue of ARUNAVANI focuses on IMPACT of Disability.

Every day is a chance for a new beginning, and to seek out life's possibilities. Knowledge of what is possible is the beginning of happiness ~ George Santayana.

With this belief Arunodaya imparts services to PWDs to achieve the objective of Independent living and Vocational Rehabilitation. To achieve these goals there is need to empower families and community through information dissemination. We are always trying our level best to share knowledge and information pertaining to Disability rehabilitation with a specific theme in every issue of ARUNAVANI , specific planned activities activities and personal interactions too.

Disability influences economic, social and psychological aspects of family and also community..Families with special needs children face both positive and negative experiences due to their expectations."However difficult life may seem, there is always something you can do and succeed at. It matters that you don't just give up".says Stephen Hawking Children with special needs aren't sent to special parents, they make parents special'

Articles in this issue include:

personal experience of the author,

Working with families of ASD- Field study of the Author,

Arunodayam Aruna Vani adhbutam - A Feedback about the news letter, Down syndrome where the writer mentions basic information about Down syndrome,

Krishivunte manushulu rushulautaru - Siblings feelings,

Mrs.Palki singh mentions her feedback about the services of Arunodaya school.

This issue also contains Campus news where all the activities of Arunodaya school for the Months of April-June 22 have been shared.

This Month's Aruna Vani message is- " If you can't fly, then run. If you can't run, then walk, If you can't walk, then crawl. But, whatever you do, you have to keep moving forward." ~ Martin Luther King Jr .

I would like to thank Smt.Nupur Bhatt,President, Sri Lalankumar, Secretary, Mrs.Vani Deshikachar,Joint secretary and consultative editor, Arunavani and other LMC members for their constant support.

I also thank Arunodaya editorial team and writers for their untiring effort and contributions.

Finally I thank Arunodaya teachers, parents and our beloved students for whom Arunavani has been initiated.

Best Wishes

V. Rajarajeswari
Editor - in - chief

“ WE CAN ALWAYS COLOUR WITH BROKEN CRAYONS...”

We are mostly believed to be what our life situations make us... but I feel, more importantly, it's our attitude towards what life events that happen to us and our age when it happens, makes us what we are. Happy and sad events of our lives make or break us resulting in the kind of person we turn out to be. It is but natural that every human being goes through various life situations and our reactions to it defines us.

To stay with the topic, I will share regarding my personal experiences on “impact of disability”. Disability by itself isn't as debilitating as the handicapping conditions that impact life of not just persons with disability but their near and dear ones too.

My larger family, like most families comprises of a variety of people who are gifted and extremely talented at something or the other. Each of them inspires in their own way. The ones in my family who stand out are three persons with special needs- my aunt, my uncle and a cousin. My uncle and aunt were affected by physical deformities at birth, while my cousin had to fight a losing battle to muscular dystrophy.

My special aunt, being one of the eight siblings, got preferential treatment because of her condition. She was brilliant and studious which made her even more worthy of attention. My granny apportioned every resource at her command for this special daughter so that she can support herself going forward. While all this extra attention did a world of good to my aunt who studied very well, secured a good job and signed off on a

Vani Deshikachar
Rehab professional

high note, it impacted one of her siblings very badly. That sibling grew up to being very difficult and later battled mental health issues.

My uncle, despite his physical deformities was independent, extremely creative and had a solution for every problem. He was never dependant on anyone for anything. Infact it was the other way! His zest for life was very infectious.. he never made us feel that had special needs.. his siblings were highly accomplished and dint care much for him. Sometimes his deformity gave him and his children inferiority complexes.. they would refrain from socialising. All his children were gifted with great talent - either in art or music or education. They all grew up to doing well for themselves. That's when the family got over the complexes.

My cousin, fought and lost his battle to muscular dystrophy. He and his life taught each one of us to be caring, giving and supportive. The love and care his older sibling tended to him throughout his life is impossible to describe in words. Sacrificing everything big and small, the older brother moved heaven and earth to keep his brother happy and pain-free till the very end. That older sibling is a role model to not only every family member but everyone who knows him. Ranganna, the loving brother is the epitome of sacrifice, love and gratitude.

Three different people with special needs- inspiring, motivating and impacting us in different ways.

Today, they have left us to be in a better place not without leaving a very deep impact on us and everyone who knew them. We all remember them very fondly and respectfully. Long live legacy.

Working with Families of ASD

V. Rajarajeswari, Faculty of Spl Education

Having a child with Autism impacts entire family lives including housekeeping, finances, emotional and mental health of parents, marital relationships, physical health of family members, limiting the response to the needs of other children within the family, poor sibling relationships, within the family members, and with the community.

Children with Autism having behaviour issues than children with other developmental disorders. ASD can visible in a variety of symptoms in childhood, youth and adolescent. The main characteristics are limited eye to eye contact, peripheral vision, hyperactivity, stereotypic behavior like body rocking or hand flapping. Limitation in communication verbal and non verbal. The symptoms of ASD can vary from mild to severe and especially found repetitive and stereotypic self stimulatory behaviors.

Persons with Autism face a number of challenges that can also impact on family functioning. Parents often avoiding family celebrations and other outdoor recreation programme, thinking that their child get disturbed. This leads to develop stress.. The data shows that most of the mothers of Autism are reported as house wives even though they are well educated. They sacrifices their career for the sake of their child.

Marital relations: In a research it is found that parents of children with ASD have more divorce rate than parents who do not have a child with a developmental disability.

Health: The parents develop Anxiety and depression due to non achievement of their ward. Some parents feel that it is a hereditary factor and the child will learn when he grow. Adjustments to the reality of the child's

condition, housing and finance are some of the other factors that influence parental stress and emotional imbalance.

Financial implications: From the day one of the diagnosis, parents will take their child for professional support and spend huge amount. Many studies conducted on siblings of autism and found results are mixed. Most of the siblings have no time to spend their brother due to their studies.. They reporting that their brother always will disturb them. Some are very positive and reported that they love their sibling.

All these factors influence the Childs learning. Hence it is must to strengthen families by providing professional support, family counseling, creating a platform for community participation and recreation. Often parents training programmes by the professionals need to be conducted by the schools. Individualized home management programmes will also helpful to strengthen families of ASD. It is the responsibility of each and every one to accept the person in play or any other occasion for effective inclusion. They need to get all types of supports every day. **Not only on World Autism awareness day.**

Center for Parent Information and Resources: This organization offers trainings throughout all 50 states, so parents of young children with specific disabilities, including autism, can get the help and support they need to provide a safe and supportive environment for their children.

Autism speaks: This organization provides a range of information and services (Online also) available for ASD.

అరుణోదయం అరుణవాణి అత్యద్భుతం

డా. అట్ల శ్రీనివాస్ రెడ్డి,
పునరావాస మనస్తత్వవేత్త
జాతీయ అధ్యక్షులు ఏ.ఆర్.పి.పి. ఇండియా.
RCI No.A65442

సమాజంలో ఎవరు ఏ పని చేసినా దాని వెనుక సమాజం పాత్ర ఎంతైనా వుంటుంది. సహకారం, ప్రోత్సాహంతో ఎవరైనా సరే ఎంత ముందుకైన వెళ్ళగలరు, లక్ష్యాన్ని సునాయనంగా సాధించగలరు అనే సత్యాన్ని గుర్తించాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. నిజమైన సామర్థ్యం గురించి తెలుసుకున్న వారు ఎవరూ ఎవరినీ తక్కువగా చూడలేరు. అలా అర్థం చేసుకోలేక గత కొన్ని తరాలుగా కొంత మందిని సామర్థ్యం పేరుతో సమర్థులను కూడా అసమర్థులుగా మార్చిన సమాజం నుండి బయటికి వచ్చి అందరినీ అర్థం చేసుకొనే సమాజం వైపు పయనించడానికి నిర్ణయం తీసుకోవాలా అరుణ వాణి సంచిక ఎంతగానో దోహదం చేస్తుంది. ప్రత్యేక అవసరాలు గల పిల్లలకు వరం లాంటి అరుణవాణి అక్షరాలు ఆద్యంతం ఆసక్తికరంగా మనసులోని భావాలను పంచుకొంటుంది.

ప్రతి శీర్షిక ప్రత్యేకం. ప్రతి పదం ప్రత్యేక అవసరాలు గల పిల్లలకు మానసికంగా అద్భుత వడకుండా ఆత్మస్థైర్యంతో అన్ని రంగాల్లో ముందుకు దూసు వెళుతున్నారు అని పరిచయం చేస్తూనే, దివ్యాంగులకు వారిలో దాగి ఉన్న అద్భుత శక్తులు ప్రపంచానికి తెలిసేలా అరుణ వాణి లోని ఫోటో ఆల్బం ఉంటుంది. విభిన్న ప్రతిభావంతుల అందమైన జీవితాన్ని ఆరంభించడానికి అరుణ వాణి వెలుగులు నింపుతుందనడంలో ఎలాంటి అతిశయోక్తి లేదు.

డౌన్ సిండ్రోమ్

డౌన్ సిండ్రోమ్ అంటే ఏమిటి?

డౌన్ సిండ్రోమ్ అనేది జన్మపరమైన పరిస్థితి, ఇది తేలికపాటి నుండి తీవ్రమైన శారీరక మరియు అభివృద్ధి సమస్యలకు కారణమవుతుంది.

డౌన్ సిండ్రోమ్ ఉన్న వ్యక్తులు అదనపు క్రోమోజోమ్తో పుడతారు. క్రోమోజోములు జన్మవుల సమూహములు, మరియు మీ శరీరం వాటిలో సరైన సంఖ్యను కలిగి ఉండటంపై ఆధారపడుతుంది. డౌన్ సిండ్రోమ్ తో, ఈ అదనపు క్రోమోజోమ్ మిమ్మల్ని మానసికంగా మరియు శారీరకంగా ప్రభావితం చేసే అనేక రకాల సమస్యలకు దారితీస్తుంది.

డౌన్ సిండ్రోమ్ అనేది జీవితకాల పరిస్థితి. ఇది నయం కానప్పటికీ, వైద్యులు గతంలో కంటే ఇప్పుడు దాని గురించి మరింత తెలుసు. మీ పిల్లలకి అది ఉన్నట్లయితే, సరైన సంరక్షణను ముందుగానే పొందడం వలన వారు పూర్తి మరియు అర్థవంతమైన జీవితాన్ని గడపడంలో పెద్ద మార్పును పొందవచ్చు.

డౌన్ సిండ్రోమ్ లక్షణాలు

డౌన్ సిండ్రోమ్ అనేక ప్రభావాలను కలిగి ఉంటుంది మరియు ఇది ప్రతి వ్యక్తికి భిన్నంగా ఉంటుంది. కొందరు దాదాపు పూర్తిగా సొంతంగా జీవించడానికి పెరుగుతారు, మరికొందరు తమను తాము చూసుకోవడంలో మరింత సహాయం కావాలి.

మానసిక సామర్థ్యాలు మారుతూ ఉంటాయి, కానీ డౌన్ సిండ్రోమ్ ఉన్న చాలా మంది వ్యక్తులు ఆలోచన, తార్కికం మరియు అవగాహనతో తేలికపాటి నుండి మితమైన సమస్యలను కలిగి ఉంటారు. వారు జీవితాంతం కొత్త నైపుణ్యాలను నేర్చుకుంటారు మరియు నేర్చుకుంటారు, కానీ వారు నడవడం, మాట్లాడటం మరియు సామాజిక నైపుణ్యాలను అభివృద్ధి చేసుకోవడం వంటి ముఖ్యమైన లక్ష్యాలను చేరుకోవడానికి ఎక్కువ సమయం పట్టవచ్చు.

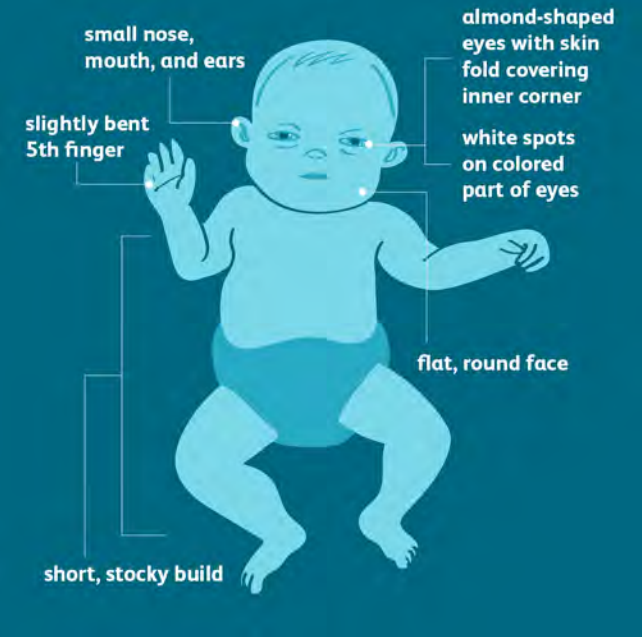
డౌన్ సిండ్రోమ్ ఉన్న వ్యక్తులు సాధారణంగా కొన్ని శారీరక లక్షణాలను కలిగి ఉంటారు. వీటిలో ఇవి ఉండవచ్చు:

- ◆ బయటి మూలలో పైకి వాలుగా ఉన్న కళ్ళు
- ◆ చిన్న చెవులు
- ◆ చదునైన ముక్కులు
- ◆ పొడుచుకు వచ్చిన నాలుక

ఎం. మాధవి, స్పెషల్ టీచర్

- ◆ కళ్ళ రంగు భాగంలో చిన్న తెల్లని మచ్చలు
- ◆ పొట్టి మెడ
- ◆ చిన్న చేతులు మరియు కాళ్ళు
- ◆ పొట్టి పొట్ట
- ◆ వదులుగా ఉండే కీళ్ళు
- ◆ బలహీనమైన కండరాల టోన్

డౌన్ సిండ్రోమ్ ఉన్న చాలా మందికి ఇతర ఆరోగ్య సమస్యలు లేవు, కానీ కొందరికి ఉంటాయి. సాధారణ పరిస్థితులలో గుండె సమస్యలు మరియు వినీకిడి మరియు చూడడంలో ఇబ్బంది ఉన్నాయి.

డౌన్ సిండ్రోమ్ రకాలు

డౌన్ సిండ్రోమ్ లో మూడు రకాలు ఉన్నాయి:

ట్రైసోమి 21. ఇది చాలా సాధారణ రకం, ఇక్కడ శరీరంలోని ప్రతి కణంలో రెండు క్రోమోజోమ్ 21కి బదులుగా మూడు కాపీలు ఉంటాయి.

ట్రాన్స్ లోకేషన్ డౌన్ సిండ్రోమ్. ఈ రకంలో, ప్రతి కణంలో అదనపు క్రోమోజోమ్ 21 లేదా పూర్తిగా అదనపు భాగం ఉంటుంది. కానీ అది సొంతంగా కాకుండా మరొక క్రోమోజోమ్ తో జతచేయబడుతుంది.

How Down Syndrome is Treated

Therapy

- Physical
- Speech
- Occupational

Assistive Devices

- Three-sided pencils
- Touchscreen computers
- Keyboards with large letters

Prescriptions

- Thyroid medication (if necessary)

Surgery

Only for physical issues associated with Down Syndrome such as:

- Heart defects
- Gastrointestinal issues

మొజాయిక్ డౌన్ సిండ్రోమ్. ఇది అరుదైన రకం, ఇక్కడ కొన్ని కణాలు మాత్రమే అదనపు క్రోమోజోమ్ 21ని కలిగి ఉంటాయి.

డౌన్ సిండ్రోమ్ నిర్ధారణ

శిశువు యొక్క రూపాన్ని బట్టి నవజాత శిశువులో డౌన్ సిండ్రోమ్ను డాక్టర్ అనుమానించవచ్చు. ఇది క్రోమోజోమ్లను వరుసలో ఉంచే కార్యోటైప్ టెస్ట్ అని పిలువబడే రక్త పరీక్ష ద్వారా నిర్ధారించబడుతుంది మరియు అదనపు క్రోమోజోమ్ 21 ఉందో లేదో చూపుతుంది.

గర్భధారణలో డౌన్ సిండ్రోమ్ స్క్రీనింగ్

గర్భధారణ సమయంలో చేసే సాధారణ పరీక్షలు మీ బిడ్డ డౌన్ సిండ్రోమ్ని కలిగి ఉందో లేదో తనిఖీ చేయవచ్చు. ఆ ఫలితాలు సానుకూలంగా ఉన్నట్లయితే లేదా మీరు అధిక ప్రమాదంలో ఉన్నట్లయితే, మీరు ఖచ్చితంగా ఉండేందుకు అదనపు, మరింత ఇన్వాసివ్ పరీక్షలను (రక్త పరీక్షలు, అల్ట్రాసౌండ్) ద్వారా తెలుసుకోవచ్చు.

డౌన్ సిండ్రోమ్ చికిత్సలు:

డౌన్ సిండ్రోమ్కు నిర్దిష్ట చికిత్స లేదు. కానీ డౌన్ సిండ్రోమ్ ఉన్న వ్యక్తులు వారి పూర్తి సామర్థ్యాన్ని చేరుకోవడంలో

సహాయపడటానికి రూపొందించబడిన అనేక రకాల భౌతిక మరియు అభివృద్ధి చికిత్సలు ఉన్నాయి. మీరు వాటిని ఎంత త్వరగా ప్రారంభిస్తే అంత మంచిది. ప్రతి బిడ్డకు వేర్వేరు అవసరాలు ఉంటాయి.

ఈ క్రింది వాటి నుండి ప్రయోజనం పొందవచ్చు:

శారీరక, వృత్తిపరమైన మరియు ప్రసంగ చికిత్స

ప్రత్యేక విద్యా సేవలు

సామాజిక మరియు వినోద కార్యకలాపాలు

ఉద్యోగ శిక్షణను అందించే మరియు స్వీయ-సంరక్షణ నైపుణ్యాలను బోధించే ప్రోగ్రామ్లు

పరిస్థితికి సంబంధించిన ఏవైనా ఆరోగ్య సమస్యలను చూడటానికి మరియు నిర్వహించడానికి మీరు మీ పిల్లల వైద్యునితో కూడా కలిసి పనిచేయవలసి వుంటుంది.

కృషి వుంటే మనుష్యులు ఋషులైతారు

జి. యమునా కళ్యాణి

నా పేరు జి. యమునా కళ్యాణి నాకు చాలా ఇష్టమైన అన్నయ్య జి. మురళీకృష్ణ. అతని అభివృద్ధి ఎలా జరిగింది అనే విషయము మీకు కొంత తెలియజేస్తున్నాను. ఎందుకంటే అతని విజయాలు అనేకం మేము ఊహించిన దానికంటేను.

చిన్నప్పుడు మా అన్నయ్య చాలా అనారోగ్య సమస్యలతో బాధ పడేవారు. మా తల్లిదండ్రులు అప్పుడు ఎన్నో ఆర్థిక సమస్యలు వున్నా, ఎంతో ఖర్చుతో కూడుకొని వున్న వైద్యము, పెద్ద, పెద్ద వైద్యులు వేరే వూరులలో వున్నా, మా అన్నయ్యని కాపాడు కోవాలని వారి దగ్గరకి వెళ్ళి మంచి వైద్యము ఇప్పించేవారు. 3/2/2008లో అచ్చుతాపురంలోని పట్నాయక్ సార్ గారి ద్వారా ఈ పాఠశాల గురించి తెలుసుకొని మేము ఈ పాఠశాలలో జేరిపించడము జరిగినది. అప్పటికి మా అన్నయ్య వయసు 2 సంవత్సరాలు మాత్రమే. ఈ పాఠశాల సిబ్బంది సహకారము వలన మా అన్నయ్యకి ఏవిధముగా శిక్షణ ఇంటిలో కూడా నేర్పించవచ్చు అని తెలుసుకొని మేము కూడా పాఠశాలలో నేర్పించే విధానము అనుసరించే వాళ్ళం. ఆ తరువాత మా అన్నయ్యలో ఎంతో అభివృద్ధిని చూడగలిగాము. ఈ రోజు నేను, నా తల్లిదండ్రులు చాలా సంతోషంతో వున్నాము.

అసలు మాటలు రావేమో అనుకున్నాము కానీ మొదట చిన్న చిన్న మాటలతో మొదలు పెట్టి ఇప్పుడు పూర్తి విషయము ఇతరులకు అర్థము అయ్యేవరకు చెప్పడం నేర్చుకున్నాడు. సంతకము పెట్టడము, లెక్కపెట్టడం, డబ్బులను గుర్తించడం, నేర్చుకున్నాడు. 10వ తరగతి సర్టిఫికేట్ రావడం వంటివి, మాకు గొప్పగా వుంది. పాఠశాల ద్వారా వెళ్ళిన టెక్ మహేంద్ర

కంపెనీలో శిక్షణ ద్వారా కంప్యూటరు అంటే ఏమిటి దాని పనితీరు ఎలానో తెలుసుకోగలిగాడు.

ఇక తన విరామ సమయాన్ని పాటలు వినడము, డాన్స్ చేయడం, బొమ్మలలో రంగులు నింపడం, క్రికెట్ ఆడటం ఇతర ఆటలు ఆడటం వంటి వాటితో సరదాగా ఎంతో సంతోషముగా గడుపుతున్నాడు. అంతేకాకుండా వివిధ రంగాల పోటీలలో, పాల్గొని వివిధ స్థాయిలలో తెచ్చుకున్న బహుమతులు మాకు, మా బంధువులకు చూపించి ఆనందపడేవాడు. అప్పుడు మా తల్లిదండ్రులకు ఆనందభాష్యాలు వచ్చేవి. పార్టీలకి ఏవిధముగా తయారవ్వాలి, ఎవరిదగ్గర ఎలా వుండాలో చక్కగా తెలుసుకున్నాడు. తన వంతుగురించి కూడా అడుగుతాడు.

ఇప్పుడు మా అన్నయ్య చేసే పనిని, నేను గర్వంగా చెప్పుకునే విషయము గురించి చెప్పాలని వుంది. అది సెక్టార్ 5లో వున్న బైక్ వెంకానిక్ షాప్ లో అసిస్టెంట్ గా ట్రైనింగ్ తీసుకుంటున్నాడు. అక్కడి యజమానికి కుడిభుజంగా పనిలో ఎదిగి పనిచేస్తున్నాడు.

యజమానికి పనిముట్లను అందించడం, ఎవరు బైక్ ఇచ్చిన వారు, తీసికెళ్ళేవారు గమనించి యజమానికి తెలియజేయడం. వంటివి చేస్తున్నాడు. అక్కడికి వచ్చిన కస్టమర్లతో మర్యాదగా, అప్యాయతతో, వినయముతో మాట్లాడటము చేస్తాడు. ఆ మార్పు అందరూ గమనించి మా అన్నయ్యని పొగుడుతుంటే నాకు, మా తల్లిదండ్రులకు చాలా ఆనందంగా, అద్భుతంగా వున్నది. అంతేకాదు ప్రతిరోజూ సైకిల్ మీద షాప్ కి వెళ్ళి ఇంటిలోకి కావాల్సిన సామగ్రిని వ్రాసిన చీటి ద్వారా తీసుకొని వస్తాడు.

చివరిగా మా అన్నయ్య ఈ విధముగా ఎన్నో విజయాలు సాదినస్తా సంఘములో మంచి గుర్తింపు పొందాలని కోరుకుంటున్నాను.

Parents Feedback

Palki Singh

Raunak is admitted in Arunodaya Special School in 2021. We joined this school through some references and through Google reviews. And now very happy that our choice is the best for our son.

Raunak is a very hyperactive child. But due to the school's staff and teachers support he remains calm at least in the school. Hopefully gradually he will adopt this calm behaviour permanently.

If we talk about his study, I want to thank to his teacher Ms. Vinita mam that he now can match alphabets, numbers , figures,coloring. Even started to write some numbers with minor hand support.

The main thing which I admire the most which Raunak is learning from the school is that he is learning self dependence. His teacher make me learnt many things which makes him independent in his daily activities.

Last but not the least, although this school is very far to our place but they are providing the help of school staff, sub staff to safely take and drop Raunak.

Raunak is happy in the school. This matters most. Thank to everyone for nurturing my son in all aspects.

This school seeks the abilities of the child and then according to it they enhance their capabilities. As, my son Raunak is fond of singing, good dholak master and takes interest in music, so all teachers pampers his musical quality. They make him to sing songs and principal mam was also saying that in few months we will give him professional training of dholak. So focus is not only on study but overall development of student according to their interest.

FINAL EXAMINATIONS

CHILDREN ACTIVITIES

VISITORS

AUDIO VISUAL CLASS

Dr. Prakash CMO-VSGH, Sri Deshikachar, CGM (Marketing) RINL -VSP

OCCUPATIONAL & PHYSIO THERAPY SESSIONS

INTERNATIONAL YOGA DAY

ARUNODAYA STAFF

ARUNA VANI RELEASE

